

SOSYAL GELİŞMEYİ DESTEKLEME PROGRAMI (SOGEP) - ANADOLUDAKİLER BİLGİ NOTU

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), dezavantajlı bölgelerin beşerî sermayesini güçlendirmek ve toplumsal bütünleşme sürecine destek olmak amacıyla bu bölgelerdeki göç, yoksulluk ve işsizlik gibi sorunların ve değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara kısa sürede karşılık vermeyi hedefleyen bir sosyal kalkınma programıdır.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, uygulandığı illerde, yerel dinamikleri harekete geçirerek yoksulluk, göç ve kentleşmeden kaynaklanan sosyal sorunları gidermek, değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara karşılık vermek, toplumsal dayanışma ve bütünleşmeyi güçlendirmek, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılmalarını sağlamak, özel kesimin sosyal sorumluluk faaliyetlerini teşvik etmek, istihdam edilebilirliği artırmak, dezavantajlı bölgelerde üretkenlik ve yetenek gelişimine yönelik faaliyetler ile sosyal girişimciliği ve yenilikçiliği desteklemek amacıyla uygulanacak projeleri desteklemeyi hedeflemektedir.

SOGEP Öncelikleri

- **Öncelik 1**
 - İstihdam Edilebilirliği Artırmak
- **Öncelik 2**
 - Sosyal Girişimcilik ve Yenilikçilik
- **Öncelik 3**
 - Sosyal İçerme
- **Öncelik 4**
 - Sosyal Sorumluluk

T.C.
KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
GENEL SEKRETERLİK

İstihdam Edilebilirliği Artırmak

- Toplumun dezavantajlı kesimlerinin istihdama katılımının kolaylaştırılmasına ve mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine,
- Genç istihdamını artırmaya,
- İldeki ve bölgedeki ihtiyaçlara uygun alanlarda nitelikli ve üretken beşerî sermayenin geliştirilmesine yönelik projeler.

Sosyal Girişimcilik ve Yenilikçilik

- Sosyal girişimlerin kurulmasına ve kapasitelerinin artırılmasına,
- İstihdam edilebilirliğe ve sosyal içermeye ilişkin yenilikçi modeller geliştirilmesine,
- Sosyal girişimcilik ve sosyal yenilikçilik alanlarında hizmet veren/verecek olan aracı kurumların işleteceği, ekosistem güçlendirmeye yönelik merkezler, sosyal laboratuvarlar ile kuluçka ve hızlandırıcı programların uygulanmasına yönelik projeler.

Sosyal İçerme

- Sosyal yardım alan kesimin gelir düzeyinin artırılmasına,
- Toplumun dezavantajlı kesimlerinin yaşam kalitelerinin yükseltilmesine,
- Dezavantajlı kesimlere sunulan hizmetlerin kalitesinin artırılmasına yönelik yenilikçi ve model nitelikli projeler.

Sosyal Sorumluluk

- Bölge öncelikleriyle kâr amacı güden kesimin sosyal sorumluluk faaliyetlerini uyumlaştırmaya,
- Program öncelik alanlarına ve/veya tespit edilen farklı sosyal bir sorunun çözümüne yönelik yenilikçi ve model nitelikli projeler.

SOGEP - Anadoludakiler Programı

Anadoludakiler markası ile topraklarımızın zenginliğinin <https://anadoludakiler.org/> adresinde oluşturulan dijital platformda paylaşılarak yerel üreticilerin desteklenmesi, geleneksel kültürün yaşatılması ve yerel potansiyellerin keşfedilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede; topraklarımızın tarımsal bereketi, mutfak kültürümüzün kilerleri dolduran birikimi, zanaatkarlarımızın becerilerinin çeşitliliği ve zenginliğini hikayeler ile görünür kılarak, girişimciler ve kooperatifler için yenilikçi girişim fırsatlarını ortaya çıkarmak, yerel ve bölgesel kalkınmayı desteklemek amaçlanır.

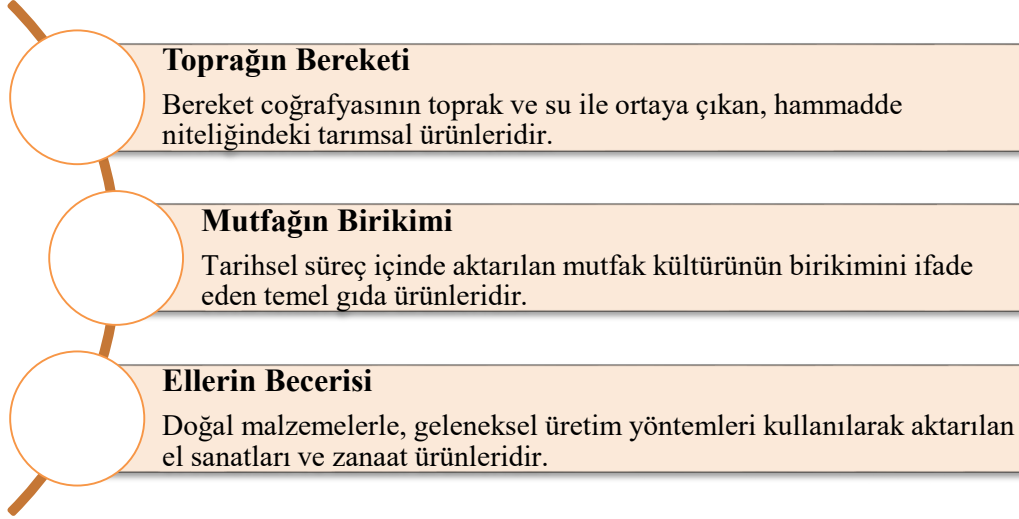
Anadoludakiler platformunda coğrafi özgünlüğü olan, sorumlu üretim ile üretimi yapılan, geleneksel yöntemlerin kullanıldığı, mevcut ya da potansiyel olarak iş yaratma ve bölgesel ekonomiyi destekleme potansiyeli olan ürünler yer almaktadır. Platformda yer alan ürünlerin keşfedici, teşvik edici, tetikleyici, buluşturucu, ticari üretim potansiyeli olan ve kırsal

T.C.
KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
GENEL SEKRETERLİK

kalkınmayı destekleyici nitelikte olmalarına özen gösterilmektedir. Anadoludakiler markası altında Anadolu'nun yerel ürün çeşitliliği üç kategoride sınıflandırılmaktadır.

SOGEP - Anadoludakiler kapsamında aşağıdaki nitelikteki projelere öncelik verilir:

- Kapasite geliştirmeye dönük, sosyal etki düzeyi yüksek, özel nitelikli ve yenilikçi model projeler
- Sosyo-ekonomik gelişmişlik (SEGE 2017 ve 2022) düzeyi bakımından daha alt düzeyde yer alan il ve ilçeleri içeren projeler
- Genç, kadın ve engellilerin istihdamını hedefleyen, ortaklık ve iş birliği boyutu güçlü projeler
- Doğrudan sosyal sorumluluk projesi olmasa da özel sektörün proje iştirakçisi olarak içerisinde yer aldığı ve nakdi eş finansman katkısı sunmayı taahhüt ettiği projeler
- Proje kapsamında kullanılması öngörülen fiziksel mekânın sıfırdan bir inşaat yerine atıl kamu binalarının değerlendirilmesini/yenilenmesini öngören projeler

Ayrıca, Anadoludakiler Markası altında desteklenebilecek projelerde yukarıda sayılan niteliklere ilave olarak aşağıda sayılan kriterlerin de yer alması beklenmektedir.

- Coğrafyaya Özgü Bir Yerel Değerin, Ürünün ya da Üretim Biçiminin Yaşatılması
- Saygılı Üretim Kriterlerine Uygunluk
- Geleneği Yaşatırken Ticaret Hacmi Yaratılması
- Kültür Mirası ile Teknolojinin Buluşturulması
- Sosyal Girişimciliğin Desteklenmesi
- Kalkınma Odaklı Turizm Modeli Uygulamalarının Teşvik Edilmesi

SOGEP-Anadoludakiler kapsamında sunulacak projelerin yukarıda sayılan 6 kriterden en az birini sağlaması beklenmekte olup, birden fazla kriterin içerildiği projeler değerlendirme

T.C.
KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
GENEL SEKRETERLİK

aşamasında avantaj sağlayacaktır. Kriterlerin detayları için ekte yer alan **“SOGEP Kapsamında Anadoludakiler Markası Altında Desteklenecek Projelere İlişkin Kriterler”** dokümanının incelenmesi faydalı olacaktır.

SOGEP - Anadoludakiler kapsamında aşağıdaki nitelikteki projeler veya proje bileşenleri desteklenmez:

- Temel sosyal hizmet sunumuna yönelik yenilikçi niteliği olmayan projeler
- Yurtdışı ziyaret ile yurtdışı seminer, konferans, eğitim vb. faaliyetleri içeren proje kalemleri
- Sosyal yardım ve nakdi sosyal transfer mahiyetindeki unsurlar içeren projeler
- Okul derslerini takviye amaçlı etüt faaliyetleri ve sınavlara hazırlık amacı taşıyan kurs projeleri
- Proje amaçları ile ilişkilendirilmemiş ve sürdürülebilirliği zayıf, eğitim faaliyetlerine odaklanan projeler
- Hâlihazırda başka bir kurum tarafından rutin olarak sunulan hizmetleri içeren projeler
- Hedef kitle ile faaliyetleri arasında ilişki kurulamayan projeler
- Sosyal sorunların tespiti ve bu sorunların çözümüne ilişkin sosyal araştırma, analiz ve raporlama faaliyetleriyle sınırlı projeler

Uygun Başvuru Sahipleri ve Destek Limitleri

Proje Paydaş Türü	Öncelik 1, 2 ve 3	Öncelik 4
Başvuru Sahibi (Yararlanıcı)	Kâr Amacı Gütmeyen veya Belirli Ölçüde Kamu Yararı Gözeten Şirketler Kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, birlikler, kooperatifler, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri, serbest bölge işleticileri, teknoloji transfer ofisi şirketleri ile teknoloji geliştirme bölgesi, endüstri bölgesi ve iş geliştirme merkezi gibi kuruluşların yönetici şirketleri	Kar Amacı Gütmeyen veya Belirli Ölçüde Kamu Yararı Gözeten Şirketler + Özel Sektör İşletmeleri
Ortak	Başvuru Sahibi Kriterlerini Sağlayan Kurumlar + Özel Sektör İşletmeleri	
İştirakçi	Siyasi partiler dışında tüm gerçek ve tüzel kişiler	

T.C.
KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
GENEL SEKRETERLİK

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programına, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, birlikler, kooperatifler, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri, serbest bölge işletmecileri, teknoloji transfer ofisi şirketleri ile teknoloji geliştirme bölgesi, endüstri bölgesi ve iş geliştirme merkezi gibi kuruluşların yönetici şirketleri ile kâr amacı gütmeyen veya belirli ölçüde kamu yararı gözetilen şirketler başvuruda bulunabilir.

Proje bütçesi asgari 1 milyon TL (bir milyon Türk Lirası) olmalıdır.

Kamu kurumları ile kâr amacı gütmeyen kuruluşların sahibi olduğu projelerde eş finansman katkısı asgari %10 (yüzde on) olarak belirtilmektedir. Kâr amacı güden kuruluşların başvuru sahibi olduğu sosyal sorumluluk projelerinde eş finansman katkısı asgari %50 (yüzde elli) olarak belirtilmektedir.

Kâr amacı güden kuruluşların başvuru sahibi olduğu sosyal sorumluluk projelerinde eş finansman katkısı asgari %50 (yüzde elli) olarak belirlenmiştir.

Uygulama Süresi

SOGEP projelerinin uygulama süresi asgari 12 ay ve azami 18 ay olarak belirlenmiştir.

Dikkat!

Bu bölümde, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın geçmiş yıllardaki SOGEP deneyimlerine göre genel bir çerçeve aktarılmaya çalışılmıştır. SOGEP için proje hazırlanırken aşağıdaki maddelerin dikkat edilmesi önerilmektedir.

- Proje, SOGEP-Anadoludakiler öncelikleri ve kriterlerinden en az biri ile ilgili olmalıdır. Birden çok öncelik ve kritere göre proje konuları belirlenebilir, ancak belirlenen tüm öncelik ve kriterlerin mutlaka proje amaç, hedef ve faaliyetleri ile ilişkili olması gereklidir.
- Projenin sorun tanımı net bir şekilde ifade edilmeli ve projenin sorun tanımı ile projenin amacı, hedef kitlesi ve faaliyetleri arasında güçlü bir ilişki kurulmalıdır.
- Projelerin sosyal sorunlara çözüm getirebilecek özgün içerikli ve belirlenen hedef kitlenin ihtiyaçlarını karşılar nitelikte olması beklenmektedir.
- Proje gerekçelendirme bölümünde üst ölçekli planlara, programlara ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılan YER-SİS çalışmalarına atıfta bulunulması projenin önceliklendirilmesi açısından faydalı olacaktır.
- Projenin somut çıktıların olması ve sonuç odaklı olması tercih sebebidir. Bu çerçevede, projenin yöntemi doğru ve anlaşılır bir şekilde aktarılmalıdır.
- Proje faaliyetleri beklenen sonuçlar ve çıktı göstergeleri ile tutarlı olmalı, ölçülebilir ve genel kabul görmüş, gerçekçi ve zamanı dikkate alan göstergeler belirlenmeli, proje başvuru formundaki amaç ve hedefler ile performans göstergeleri uyumlu olmalıdır.
- Projenin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla mali ve beşerî kaynakların detaylı bir analizi projede açıklanmalıdır. Bu çerçevede, işletme gelir-gider yapısını net olarak tanımlamış projeler tercih edilecek; proje içeriğinde eğer satış-pazarlamaya yönelik unsurlar var ise doğrudan satış ve pazar bağlantısı sağlamış projeler öncelikli olacaktır.

T.C.
KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
GENEL SEKRETERLİK

- SOGEP-Anadoludakiler kapsamında çıktısı yerel/kültürel ürün veya hizmet olması beklenen projelerdeki ürün/hizmet satış hedefleri ve satış fiyatları piyasa ile uyumlu olması beklenmektedir.
- Mevzuatı gereği satış yapamayacak, fatura kesemeyecek kurum/kuruluşların proje hazırlama aşamasında proje kapsamında üretilecek ürün/hizmetlerin satışına ilişkin bir strateji geliştirmesi ve bunu proje başvuru formuna yazması büyük önem arz etmektedir. Aksi takdirde uygulama aşamasında çözüm bulmaya çalışmak hem projenin faaliyetlerini geciktirmekte hem de projenin başarısız olma riskini artırmaktadır.
- Projenin sürdürülebilirliği için, kurumsal/işletme (mali ve beşerî) yapı ve proje tamamlanma sonrası işletme sermayesi/finansman kaynakları tanımlanmalıdır. Başvuru sahibi kurum/kuruluşun yetkili/yasal temsilcisinin ve görevlendirilen proje ekibinin projenin amacına, çıktılarına ve faaliyetlerine vakıf olması; projenin sözleşme imzalama ve uygulama aşamasında başarısızlığa uğrama riskini azaltacaktır.
- Projelerin başarısı için tek bir kriter (istihdam, nakdi eş finansman, atıl bina kullanımı, gelir paylaşımı, kaynak aktarımı) yeterli olmayıp proje tüm faaliyetleri ile tutarlı bir biçimde kurgulanmalıdır.
- İstihdam öngörülen projelerde, istihdam edilecek kişilere ödenecek ücret ve diğer mali yükümlülükler dikkate alınmalı, bu maliyetlerin projeden elde edilecek gelirler veya kurum/kuruluşun öz kaynakları ile karşılanabileceği göz önünde bulundurulmalı, sadece projenin başarılı olması için gerçekleşmesi mümkün olmayan istihdam öngörülerinde bulunulmamalıdır.
- Mevzuatı gereği yeni istihdam yapamayacak veya istihdam için izin alamayacak kurum/kuruluşlar, proje hazırlama aşamasında bu hususu göz önünde bulundurmalıdır. Proje kapsamında yeni istihdam öngörülyorsa bunu doğru paydaşlar üzerinden kurgulamalıdır.
- Proje ortakları ve iştirakçilerinin çokluğu değil, projedeki rolleri ve projeye katkısı önemlidir. Bu kapsamda, projede somut katkısı ve desteği olmayan hiçbir paydaş ortak veya iştirakçi olarak projeye dâhil edilmemelidir.
- Proje uygulama yerine ilişkin her türlü izinlerin alınmış olması ve bunların proje sözleşmesi imzalanmasından önce sunulması gerekmektedir.
- Destek oranının kâr amacı gütmeyen kurum/kuruluşlar için %90'a (yüzde doksan) kadar çıkabilecek olması bir hak olarak görülmemeli, projenin başarısı ve sahiplenme düzeyi açısından maksimum eş finansman sağlanması hususu gözetilmelidir.
- Projenin kurgulanması, yazılması ve uygulanması aşamalarında aynı ekibin görev alması projenin sağlıklı bir şekilde yürütülme ihtimalini kuvvetlendirecektir.
- Proje başvuru formu ve diğer dokümanlar Türkçe yazım ve dilbilgisi kurallarına dikkat edilerek özenli bir şekilde hazırlanmalıdır. Cümlelerin çok uzun olması anlatım bozukluklarına yol açabileceği için cümleler kısa, açık ve anlaşılır olmalıdır. Proje bütçesi ve iş planı gerçekçi, detaylandırılmış bir şekilde sunulmalıdır.
- Projede ayni katkı olarak sunulacak unsurlar ve özel sektörün iştiraki projenin desteklenme ihtimalini artıracaktır. Ancak bu ayni katkıların ve özel sektör iştiraklerinin gerçekçi, uygulanabilir ve protokollerle teminat altına alınmış olması gereklidir.